

Jus Canonicum Practice Explicatum, Seu Decisiones Casuum

Ad Singulos Decretalium Gregorii Papæ IX. Titulos, & ad consuetum
Referendi modum accommodatæ. Opus Novum

Complectens alteram Decretalium medietatem, videlicet nonaginta duos
Titulos, à Titulo XX. libri III. de Feudis usque ad finem

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1734

Quæstio I. An Dispositio, quam in favorem fratris Materni ejùsq[ue]
descendentium fecit Eleonora, adhuc revocari & immutari valeat?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62204)

QUÆSTIO I.

An dispositio, quam in favorem fratris Ma-
terni ejusque descendendum fecit Eleonora, ad-
huc revocari & immutari va-
leat?

Rationes dubitandi.

Prohibito adhuc revocabilem esse, principia Juris & Facti videntur evincere: Juris quidem, quia qualibet ultima voluntas, & dispositio mortis causa, usque ad extremum spiritum ambulatoria, ac prohibito revocabilis est, ut habent clarissimi textus in l. 4. ff. de adm. Legat. & l. 22. ff. de Legat. III. & DD. uno ore omnes. Facti autem, cum Eleonora nunquam intenderit per actum & donationem inter vivos, adeoque irrevocabilem, sibi manus ligare, ac liberam adimere potestatem de bonis suis aliter disponendi, partim quia nemo præsumi debet ita liberaliter res suas jactare velle per donationem, qua tantopere sibi præjudicaret per actum mere gratuitum, ita ut censeretur sibi voluisse omnem potestatem aliter deinceps disponendi adimere; sicut enim nemo præsumitur absolutè res

suas jactare, ita quislibet præsumendus est eas jactasse eo modo, quo minus gravatur: partim quia Eleonora in sua dispositione & possessionis postmodum concessione sibi expressè reservavit liberam potestatem de bonis cæcis disponendi, etiam per testamentum, & fratrem ad successionem, quod verbum denotat ultimam voluntatem, vocavit, his nimirum verbis: *Daß ich Zeit meines übrigen Lebens / und biß zu meinem absterben / daß Hauß und Herrschafft B. samt allen darzu gehörigen Jurisdictionen / Rechten / und Berechtigkeiten / auch übrigen Höfen und Gütern / als deren wahre Aigenthumerin / in ruhigem Besiße behalten / Renten und Abthomben davon biß an mein End unbeeinträchtigt geniessen / und sonst damit schalten und walten möge / gleich mit übrigen aigenthümlichen Haab und*

und Güteren / außerhalb allein /
 daß meines Herren Bruder hoffent-
 lich verliener Sohn (oder jedoch
 sonst vorewenter massen ain von
 desselben Fräulein Töchtern in
 meiner Testamentarischen disposi-
 tion ausssehen und benennen werde)
 mir in obgedachten Güteren nach
 meinem Ableben succediren sollen.
 Conformiter huic reservationi pe-
 tit à fratre donatario reversales li-
 teras, quas ipse etiam dedit hoc te-
 nore: Demnach die verwittibte
 Freyfrau - meine vilgeliebte Frau
 Schwester eine beliebige donation
 oder disposition der Herrschafft B.
 cum appertinentiis &c. mir und
 meinen Kinderen zum faveur frey-
 gebig vermacht und zuegelegt hat /
 als ihue hiemit kund / und erklere /
 daß / gleichwie wohlgemelte mein
 Frau Schwester mit allem dem ihri-
 gen nach Wohlgefallen zu disponi-
 ren und zu ordiniren vollkommene
 liche Macht und Gewalt hat / also ich
 und die Meinige sie darinn nit allein
 niemahlen behinderen / noch das
 jenige / welches sie ihrem Belieben
 nach einweders inter vivos verge-
 ben / oder mortis causa disponiren
 und vermachen wird / sondern in al-
 lem genehm und gut heißen / auch
 gar dessen Vollziehung in allem be-
 fürderen helfen werde / und erklere
 mich zu mehrer Versicherung dises
 der ganzen Erbschafft verlustiget
 wollen zu seyn / wofern ich oder die
 Meinige im geringsten meiner vilge-

liebten Frau Schwester letztem Willen
 wurden widerstehen / oder die ge-
 machte Legata, deren sven will oder
 menig / zuruck halten, oder ainiger-
 ley weiß disputiren wollen. Si ergo
 donatio mortis causa sit non tan-
 tum illa, ubi expressa mentio mor-
 tis intercedit, sed etiam, ubi libera
 reservatur potestas alienandi usque
 post mortem, Berlich. p. 2. consil.
 51. Stryck. de cautel. contrah. lib. 3.
 c. 8. §. 21. seqq. indubitatum erit,
 hanc, de qua loquimur, dispositio-
 nem Eleonoræ donationem mor-
 tis causa fuisse, proin revocabilem.

Nec obstat, quod Eleonora
 possessionem bonorum donatorum
 dicatur concessisse, cum repugnet
 eandem rem, à duobus possidenti
 in solidum eodem possessionis ge-
 nere; nam Eleonora non solum
 retinuit possessionem naturalem &
 corporalem cum perceptione fru-
 ctuum, sed etiam civilem seu cum
 animo & opinione domini, quod
 sibi reservavit per diserta verba, als
 wahre Ugenthümerin Zeit Lebens
 in ihrem Besitz haben solte: ergo
 fratrem ne quidem potuit simul in
 iisdem bonis possessorem facere, &
 si id fuisset attentatum, ille actus
 viribus caruisset tanquam ad impos-
 sibile ordinatus.

Accedit, quod, transmissio et-
 iam, quod dispositio Eleonoræ fuisset
 actus inter vivos, is tamen quo-
 ad pacificos & contrahentes nul-
 lus

bus ac invalidus existit: sed in provin-
cia, ubi celebratus fuit, propter de-
fectum debet solemnitas; in illa
enim provincia existat statutum, ut
si fiat donatio inter vivos sub condi-
tione reservati ususfructus, evacua-
tio fiat intra annum & diem, atque
in feudalibus coram Curia Feudali:

Rationes decidendi.

Ut autem hæc non levi veri-
tatis apparentiam habeant, lan-
ge tamen verjus esse censeo,
Jurisque & facti magis consenta-
neum, quod Eleconora dispositio,
in favorem fratris Materni, & hu-
jus descendendum Masculorum fa-
cta, actus & donatio inter vivos suc-
citadeo que irrevocabilis sit. Id quod
merito persuadeant sequentia argu-
menta.

Argumentum I. Donatio inter
vivos, non mortis causa, censetur
esse, quoties in dispositione, vel do-
natione, aut cessione, non fit ex-
presse mentio mortis, etiam si dispo-
sicio feret à moriente (quæ tamen
hic ab optime adhuc valente facta
esse noscitur) l. *Seia* 42. §. *fin. ff. de*
mort. caus. donat. non obstante, quod
executio referatur in eventum mor-
tis, vel post mortem (quod solum
hic contingit) l. *Seia* cit. Menoch. *de*
presump. l. 3. *presump.* 36. n. 1. Hil-
lig. in *Donellian* lib. 14. c. 33. *Litt. C.*

atque Eleconora non evacuavit
bona donata, dum retinuit posses-
sionem, nec in feudalibus coram
Curia Feudali, sed solum coram
Notario, & testibus, ea tradidit:
ergo.

& ceteri DD. pleriq; omnes. Sed E-
leconora neq; in sua prima disposi-
tione, quæ sic habet: das ihy älttster
Herr Bruder (Maternus) Herr von
M. aus, sonderbaher gegen ihm ge-
tragnen propension wegen ihr in alle
Begebenheiten erzeigten aufrichtigen
treu und Brüderliche Wohlgevo-
genheit / wann er sie überleben / wie auch
sein älttster Sohn und descenden-
ten Männlichen und Weiblichen
Standes / jederzeit der Älttste / das
Haus und Herrschafft B. samt allen
darzugehörigen dependentien ic. als
ihr Leben Successor eigenthümlich
haben und behalten solle. Daser-
aber (hic ponit novam dispositio-
nem) ihr besagter Herr Bruder mit
Männlichen descendenten nit sollte
versehen werden, oder sie nit erleben /
solchen falls sollten desselben Fräu-
lein Tochter / und deren künfftige
descendenten / und zwar in ordine,
vorerst die jenige / so sie hiernächst in
ihrer letzten Willens disposition zu
einer

einer Erbfolgerin benennen werde /
ermeldtes Haus und Herrschafft zc.
eigenthümlich haben und behalten /
und ihr darinn succediren: alles
jedoch mit dem reservat, und aus-
drucklichem Beding / daß sie Zeit
ihres übrigen Lebens all ermeldte
Güter in ruhigem Besiz behalten /
die Renten und Abkomsten da-
von bis an ihr End unbeeinträch-
tet gelassen, und sonst damit schal-
ten und walten möge / gleich mit ih-
ren übrigen eigenthümlichen Daab
und Gütern / ausserhalb allem / wie
vorbemeldt / das ihres Herrn Bru-
ders von dem allerhöchsten verley-
hender Sohn: ihr in obbemeldten
Gütern succediren solle. Neque
in prima, inquam, dispositione ul-
lam mortis mentionem fecit, nisi
præcise quad executionem, ut post
obitum frater hæc bona habeat &
retineat: neque in actuali immis-
sione in possessionem in dicta bona
feudalia, & allodialia plura, quam
ipsi absolute & sine ulla mentione
mortis dari per procuratorem vo-
luit effectu secuto, solùmque usum-
fructum sibi reservavit. Clarum
proinde est, quòd non intuitu mor-
tis dispositionem fecerit, sed solùm
ejus effectum post mortem suam differ-
ri voluerit, seu quòd sine mentione
mortis ipsam donationem fecerit,
licet pro ejus executione tempus
mortis statuerit. Ergo Eleconora
dispositio, actuali in possessio-
nem immessione munita, non fuit
donatio mortis causâ, sed actus in-

ter vivos & irrevocabilis; siquidem
ubi dispositioni adijcitur dies ince-
tus, ac certò exstiterit, uti est dies
mortis, dispositio statim valet ut ab-
soluta, licet non statim veniat dies,
seu executio dispositionis interea sus-
pendatur, donec mors eveniat.
l. 46. ff. ad S. C. Trebellian. Manica
de conject. ult. vol. 1. 2. tit. 18. n. 21.
Brunem. ad l. 75. ff. de condit. & de-
monstr. & ad l. 3. l. 5. C. quando dies legat.
Struyck. ad ff. lib. 36. tit. 2. §. 2. Me-
noch. præf. 3. n. 4. lib. cit. alle-
gans Baldum, Alex. Jas. Socin. Dec.
Boer. Natta, & alios, ubi hæc ponit
formalia: quando mortis mentio
est, est solùm per modum dilationis, quæ
ita solùm in verbis executivis, ut siquis al-
teri fundum donaverit, reservato sibi usufruc-
tu (uti plane hic contingit) usque in
tempus mortis, donatio dicitur inter vivos.
Gratianus autem 10. 3. discept. 56.
n. 10 sic ait: mentio mortis producit
effectum dilatativum non facit donationem
mortis causâ, sed inter vivos, quasi donator
diceret: volo, quòd hæc bona, quæ mihi
hodie in vita dono, habeas post mor-
tem.

Argumentum 2. In eadem dis-
positione præter usum-fructum
aliud sibi non reservavit Eleconora,
quam potestatem faciendi legata,
die etiam von ihr vermächende le-
gata, quæ donatarius præstare tenetur,
& e contra expresse concessit fra-
tri donatario simultaneam secum
investituram in favorem filiorum
fratris, das er zugleich nebens ihr
würcklich belehnet werde / auch in
sols

folcher Qualität bey den unteren Ver-
sammlungen der Manns, Cammer
hinffüßig erscheinen möge. ergo ni-
hil aliud sibi reservavit; nam reser-
vatio unius ostendit, omnia alia non
esse reservata. Natta *conf. 661. n.*
co. lib. 2. ergo nec potestatem de
proprietate & dominio Utili ulterius
disponendi, sed solum de fructibus
ad dies vitæ, & solum ex iis facien-
de legata. Neque revocabilitas feu-
dali post factam declarationem volun-
tatis admitendi simultaneam fra-
tris, & postea actu etiam indultam
investituram est penes donantem,
licet nec penes ipsum est dominium
directum. Id quod solide confir-
matur ex verbis eidem dispositioni
adhibitis. zu dessen wahrer Urkund/
und darenhero Verbindlichkeit / ist
dieses in duplo außgefertiget / und
von beyden seits Theilen selbsthändig
unterschrieben worden. Notetur
verbum, Verbindlichkeit, quod in
ultima voluntate vel mortis causâ
donatione locum non habet, utpo-
te ad libitum revocabili ex natura
sua. Nam obligatio standi actui
tollit revocabilitatem, & non mi-
nus, imò magis inducit præsump-
tionem actus inter vivos, quam ad-
hibita clausula de non revocando,
quæ tamen facit, ut donatio, quæ
alias fuisset mortis causâ, evadat &
præsumatur esse actus inter vivos,
adeoque irrevocabilis. Textus in
l. 5. §. 1. fin. C. de revoc. donat. Vul-
tetus in *Conf. Marpurg 45. n. 19.*
vol. 4. Bachov. ad Treutl. vol. 2. d.

19. th. 9. litt. A. Garpzov. in Jurispr.
For. p. 3. const. 1. def. 39. Gutierrez
de Juram. Confirm. p. 1. c. 12. n. 2. & a-
lii innumerati. Argumentum 3. Eleonora
non solum donationem fecit bo-
norum tam allodialium, quam feu-
daliæ sine ulla mentione mortis
ipsam dispositionem afficiente, utpo-
te quæ solum executionem specta-
bat, sed etiam insuper sine ulla
mentionem mortis, etiam executio-
nem tantum spectante in æqualem
possessionem eorundem bonorum
allodialium inimiti, ac in feudali-
bus insuper etiam investituram fra-
tri concedi voluit, solo sibi usu-
fructu reservato, imò post obitum
Domini directi Eleonora à succes-
sore Investituram non amplius pro-
se petijt, sed solum fratrem in ijs in-
vestiri voluit: quod sicut in dona-
tione mortis causâ non est necessa-
rium, ita est manifestum indicium
actuum inter vivos; si enim dona-
tarius per ejusmodi immisionem
in possessionem, pacta conventa,
concessas investituras securus non
foret, sed revocationem timere de-
beret, non apparet, quæ ratione
cessio bonorum tam allodialium
quam feudaliæ, quam facit vivens,
firmitatem habere posset, nihilque
aliud foret talis cessio quam ludus
& nugatio, quæ utique honestum,
ne dicam Nobilem animum dedecet
& nullatenus præsumenda est. De
Feudalibus ratio specialis adhuc mi-
litat contra revocabilitatem post in-
dul-

dultam Investituram; siquidem hæc aded firmum jus tribuit, ut nec in Domini directi potestate amplius sit jus inde alicui quæsitum rursus tollere. 1. Feud. 3. 1. feud. 17. cap. si quis investierit. Bart. & Jason in l. 5. pr. ff. de condit. caus. dara. Roland. à Valle conf. 2. n. 44. lib. 1. quia dominus feudi casu, quo in diem mortis concedit feudum viventis, non de rebus viventis, sed de proprijs, in eventum mortis disponit. Schrader. de feud. p. 3. c. 2. n. 17. 18. cum Bald. Alv. Matth. de Afflictis &c. quando minus igitur Eleonora, quæ solum consensum dedit, competit potestas juri fratri Investituram quæsitum turbandi aut per revocationem adimendi? Et si hoc, etiam cum consensu Domini directi, attentaret, & feuda Investiti in tertium actualiter transferret, Investito competeret actio revocatoria. Hartm. Pistor. l. 2. q. 20. n. 25. Struvius in synegm. Jur. feud. c. 9 §. 16.

Argum. 4. Non censetur esse donatio mortis causa, etiam si fiat donatio cum mentione mortis. 1. si præcessit causa donandi vel relinquendi. Menoch. l. 3. præf. 35. n. 20. Bocet. in tract. de donat. c. 5. n. 18. uti est causa meritorum. Mantica de conject. ult. vol. lib. 1. tit. 13. n. 14. Mascard. de probat. concl. 561. n. 22. Hartm. Pistor. l. 3. q. 8. n. 7. vel causa consanguinitatis. Socin. Senior. vol. 1. conf. 177. col. 2. Rol. à Valle conf. 61. n. 49. vol. 1. Menoch. n. 39. Hartm. Pistor. n. 10. Nicol. Everhard. conf. 171. n. 6. Præsertim

2. si præcessit causa donandi obligatoria. DD. citati. 3. si dispositio non respiciat favorem unius tantum personæ, sed etiam hæredum & descendentium. Menoch. n. 7. Bocet. n. 26. cum alijs. 4. si dispositio infirmetur, aut ejus confirmatio peccatur, utpote non necessaria in donatione mortis causa, imò inutilis. l. fin. c. de donat. mort. caus. Jason. conf. 6. col. 2. lib. 3. Cravetta conf. 214. n. 16. Menoch. n. 34. Denique, si dubium est, an donatio sit mortis causa vel inter vivos, ut habet communis DD. sensus cum Boetio de off. 354. in pr. ex l. 27. h. 22. §. 1. ff. de mort. caus. donat. quia donatio inter vivos est donatio magis proprie dicta, adeoque ipsa venit nomine donationis, quamdiu non clare probatur mortis causa donatio. Atque dispositio Eleonora facta est ex causa tam consanguinitatis attilimæ, quam meritorum, wegen er zeigt in aller Begebenheit treu und richtiger Freundschaft und Verbindlichkeit wohlwogener propension; imò facta est aliquo modo ex obligatione; siquidem maritus Eleonora, à quo ad ipsam pervenerunt bona donata, expressè voluit in suo testamento, ut ea reliquar vel tradat uni ex familia Eleonora masculina sub certo onere, nimirum gerendi nomen & insignia mariti; ergo Eleonora habuit obligationem non alienandi dicta bona extra suam familiam; licet enim determinate obligata non fuerit huic suo

suo fratri donandi vel relinquendi, fuit tamen obligata indeterminate, & disjunctive huic vel alteri ex sua familia ea relinquere. Item hæc dispositio non respexit unam personam, sed etiam hæredes ac descendentes masculos. Ac insuper insinuata & confirmata est apud Dominum directum, atque roborata per actualem immisionem in possessionem ac investituram. Denique ex hucusque dictis evidens est, saltem dubium esse (licet non mihi) an hæc dispositio fuerit mortis causa vel inter vivos donatio. Ergo non censetur esse donatio mortis causa, sed præsumitur fuisse donatio inter vivos.

Argumentum 5. Ipsa Eleonora in *Actis n. 9. 12. 13. 14.* suam dispositionem, præsertim circa bona allodialia, diserte vocat verbis Latina donationem inter vivos, & germanicis em *Waad unter den Lebendigen / salvo tantum usufructu ad dies vite, mit Vorbehalt des Genusses und Selbst-Zucht*: ergo, licet in aliis partibus dispositionis (nam successively facta est) abstrahat Eleonora, an sua dispositio sit donatio mortis causa vel inter vivos, hoc tamen posterius univèrsim præsumendum est, partim propter *l. 77. ff. de heredi. insti.* ex qua eruitur, quòd, si in una parte dispositionis exprimitur donatio inter vivos, tota censetur inter vivos: partim quia hæc dispositio, licet successively contigerit, tamen pro unatotali habenda

(*R. P. Pichler Decis. T. 2. d.*)

est, præsertim quia mens Mariti Eleonoræ, quam attendere debuit, manifestè eò collimabat, ut omnia sua bona, in Eleonoram translata, ab hac deveniant ad unum, ad conservandum florem sui nominis ab alia familia deinceps gerendi.

Argumentum 6. Litteræ reversales Materni, quas ipsa Eleonora præscripsit & dictavit 10. fere annis post factam primam dispositionem, hanc expresse appellat *donationem*: dein in propria duplica agnovit & falsa est, eam de Jure non subsistere ut donationem mortis causa: ergo ut donatio inter vivos de Jure debet subsistere, ne dispositio penitus intereat. per *l. 3. ff. de testam. Milit. Bocer. n. 4.*

Argumentum 7. quod solum sufficere posset. Ad valorem donationis mortis causa requiritur solennitas 5. testium. *l. fin. ff. ult. C. de Codicill.* ibi: *in omni ultima voluntate, excepto testamento, 5. testes debent adhiberi. l. fin. C. de donat. caus. mort. Berlich. p. 3. concl. 2. n. 8. segg. & alii DD. passim.* Atque ob hunc ipsum debitæ solennitatis defectum Pars adversa in duplici agnovit, hanc dispositionem non subsistere ut donationem mortis causa: ergo.

Atque ex his argumentis manifestè deducitur, dispositionem Eleonoræ fuisse actum & donationem inter vivos, & quod inde necessariò consequitur, irrevocabilem esse, ita ut bona semel Materno donata in alium alienare nequeat

H

am,

amplius. l. perfecta 4. C. de donat. qua
sub mod. l. 17. C. de donat. V. blandiri ti-
bi. præsertim postquam actualis tradi-
tio per concessam possessionem &
Investituras facta est. l. possessionem 3.
C. de revo. donat. cum contractus &
conventiones hominum ab initio
quidem sint voluntatis, post perfe-
ctionem verò fiant necessitatis. l.
sicut 5. C. de Obl. & act. Knipschild
de fideicommiss. c. 16. n. 45. aliique

omnes. Possetque moderna Eleeo-
noræ intentio & mutata mens ex eo
etiam merito suspecta reddi, quod
in ultima ætate, in qua multum de-
ficere solet & ratio & memoria,
meditetur nuptias, & revocatis bo-
nis novi sponsi amores, quos forsitan
alias sperare nequit, mercari inten-
dat,

Confutantur Rationes dubitandi,

PRima & præcipua omnem ex
hucusque dictis vim amittit, ex
quibus ita constat, dispositio-
nem Eleonoræ donationem inter
vivos fuisse, ut nullum superfit du-
bium probabile, nullusque præsu-
mendi aliud locus, nimirum quia
suz dispositioni & cessione nullam
adiecit mortis mentionem, & hanc
solum ad executionem retulit: quia
sibi obligationem, ein Verbünd-
lichkeit / imposuit, solumque usum-
fructum & potestatem faciendi le-
gata sibi reservavit: quia actualem
possessionem bonorum donato-
rum, ac in Feudalibus insuper Inve-
stituram fratri Materno procuravit:
quia donationem fecit ex causa con-
sanguinitatis & meritorum, imò ex
aliqua obligatione, & quidem non
in favorem unius, sed etiam hære-

dum: insinuationem ejus & confir-
mationem petiit apud Judicem &
Dominum directam: quia ipsa E-
leonoræ suam dispositionem voca-
vit donationem inter vivos, & ut
donationem mortis causâ non
posse subsistere agnovit: quia debi-
tam solennitatem in omni ultima
voluntate necessariam non adhibuit.
Dum meminit dispositionis testamen-
tariae, ad alteram partem suæ dispo-
sitionis retulit, & ad casum, quo
frater Maternus sine filio decederet,
plures tamen filias relinqueret, quo
casu non absolute sibi reservavit po-
testatem alienandi bona per testa-
mentum in aliam familiam, sed
solum determinationem persone,
quæ ex filiabus haberet bona. Ver-
bum succedere post mortem, & re-
servatio administrationis ac usus-

fructus ad dies vite, der freyent
 Schenkung und Waisung und Ger
 nuffis bis an ihr End / bene con
 cordantur cum donatione inter vi
 vos, quia solum indicant, quod do
 narius in usufructu & administra
 tione bonorum donatorum succe
 dere possit primum post mortem
 Eleonoræ, adeoque execu
 tionem spectant, non verò donatio
 nem ipsam & actualem cessionem
 efficiunt. Stryck, de caus. contract.
 tit. 3. c. 9. §. 10. Ad Summum
 possent dictum verbum & reserva
 tio forsitan denotare pactum de futu
 ra successione initum: verum hoc
 etiam supposito, minimè conces
 so, nihil inde Eleonoræ proficuum
 inferretur; siquidem huiusmodi pa
 cta successione vi universalis con
 suetudinis velut actus inter vivos
 valent irrevocabiliter, præsertim in
 familijs Illustribus, ubi vigorem le
 gi obtinent. Klock, conf. 50. 10. 3.
 w. 2. 6. 11. Gail. 2. observ. 127. Schön
 borni Politicor. lib. 2. c. 13. ubi multa
 referunt exempla. Quod spectat ad
 litteras Reversales Materni, probè
 notandum est 1. quod Maternus
 in ijs Eleonoræ non attribuat po
 testatem disponendi nisi de bonis ad
 huc suis, von dem ihrigen, quo nomi
 ne non veniunt bona jam antece
 denter donata vel alteri cessa, neque
 feudalia. 2. F. 16. cap. in generali.
 proin notandum 2. quod, dum ip
 si faceret potestatem faciendi legata,
 & se obligat ad ea præstanda, non
 agnovit potestatem legandi bona

immobilia sibi jam donata, quæ
 non amplius erant sua, seu Eleono
 ræ, sed mobilia & fructus & alia in do
 minio Eleonoræ adhuc existentia;
 siquidem Eleonora, quando has
 reversales petiit à fratre, insinua
 vit seu verè seu simulate, quod ve
 lit scribere hæredem universalem
 (nam & alia adhuc bona posside
 bat) intendat tamen aliqua facere
 legata, quæ ut certius darentur exe
 cutioni, assecurari a fratre voluit
 per reversales.

331 Secunda ratio dubitandi siquid
 probet, probat, Eleonoram non
 amplius habuisse possessionem bo
 norum donatorum, eò quod actua
 liter & solenniter possessionem illo
 rum concesserit fratri Materno, &
 eadem res à duobus in solidum pos
 sideri nequeat, ut vult objectio.
 Sed rectius adhibetur distinctio di
 cendo, quod Eleonora, cum si
 bi reservavit den ruhigen Besig /
 Renten / und Einkunfften, item
 zuschalten und zuwalten / seu ad
 ministrationem, possideat quidem
 bona donata quoad usumfructum
 & administrationem, Maternus au
 tem quoad proprietatem & domi
 nium, quod non repugnat, vel
 quod Eleonoræ possessio sit natura
 lis, seu mera detentio, & quoad
 usumfructum quasi civilis, Materni
 autem possessio quoad propieta
 tem sit vera & civilis simpliciter,
 quoad usumfructum verò & admi
 nistrationem pro nunc nulla, vel
 quod Eleonora sit quidem adhuc in
 pos

possessione, at non possidens. Besold. conf. 57. n. 244. nam. eum, qui tantum usufructum habet, possessorem non esse, Vulpianus scripsit. l. 17. §. 1. ff. qui satisd. cog. nempe civiliter seu cum opinione domini, licet stet in possessione naturali; nam naturaliter videtur possidere is, qui usufructum habet. l. 12. de acquir. vel amitt. poss. & ibi Bruneman. D. à VVidmont. ad. d. tit. n. 35. Proin Eleonora & Materni possessio eorundem bonorum non est ejusdem rationis, consequenter non impossibilis. Nec huic distinctioni obstat, quod Eleonora in sua dispositione & reservatione se nominet proprietariam, als ein wahre Eigenthumerin: licet enim tempore dispositionis verè fuerit proprietaria (quod non negatur) atque ideo reservare sibi poterit usufructum, liberam administrationem, ac detentionem, imò & possessionem, postquam verò suam donationem actuali traditione, in possessionem immisione, Investiturâ, & quidem repetitâ, complevit & perfecit, simul possessionem civilem & veram quoad proprietatem dimisit, & in fratrem transtulit unâ cum proprietate, uti verba, quæ in *Adis* n. 9. 13. 14. occurrunt, manifestè indicant, nimirum hæc, die possession ausgang: den Besitz sich zu entwehren: und hingegen Herrn von M. (Maternum) darin zusehen. Item Aufraumung (evacuatio) Ausgang aus der possession &c. post

hæc, inquam, non amplius permansit proprietaria, ein Eigenthumerin / sicut nec possidens, ein Besitzerin 7 verè & civiliter. §. 40. 44. *Inst. de rer. divis.* l. 20. l. 31. ff. de acquir. rer. domin. l. 3. §. 20. ff. de acquir. vel amitt. poss. Imò per ipsam retentionem usufructus rerum donatarum transfertur possessio. Tuschus *Int. P. concl.* 424. n. 1. cum Baldo, Dyno, Castro, allegans l. quisquis *C. de donat.* Sicut etiam per investituram, saltem propriam (qualis hic data est) transfertur possessio & dominium feudi. Math. de Act. *decis.* 269. n. 14. 15. Tuschus *Int. P. tit.* n. 12. Proin particula als, quam adhibuit Eleonora (als wahre Eigenthumerin) nunc post alienationem dominium & possessionem translata aliud non significat nisi *ad instar*, aut *velut* proprietaria, & non amplius idem denotat ac *quam* proprietaria. Tertia tam diu manet inefficax, donec concludenter probetur exhibitò Edictò & Statuto Locali (quod hucusquè nondum est factum, atque ideo fieri non posse non obscura est præsumptio) aliquid substantiale in concessa Materno possessione & impetrata Investitura omisum fuisse contra tenorem Edicti, clausulâ irritante munitis: si quidem per se & spectatò Jure Communi non est necesse, ut evacuatio bonorum donatorum sub reservatione usufructus fiat intra annum & diem, præsertim quatenus

pus evacuatio dicit possessionis me-
re naturalis dimissionem, neque ut
inmillio in possessionem in bona

alodialia coram Judice i vel in
feudalia coram Curia Feudali
fiat.

QUÆSTIO II.

*An exceptio Actionis nondum nata ha-
beat locum ?*

Sine ambagibus R. negativè, h. c.
Eleconora non potest Mater-
num repellere ab agendo ad
se manutenendum in bonis donatis
hec, per exceptionem actionis non-
dum nata. Ratio fluit ex hucusque
disputatis & decisis, ex quibus cla-
ret, Eleconoram ex una parte non
amplius posse cessionem bonorum
suorum revocare, aut de iis aliter
disponere, propter pacta conven-
ta, & donationem inter vivos exe-
cutioni datam, & immiſſione in
possessionem ac Investituris roboratam:
ex altera verò parte patet ex
M. n. 16. Adjuncto sub n. 2. Eleconora
intendere ac niti factam dispositio-
nem, donationem, cessionem
callare, revocare, tollere, & no-
vam Investituram pro se sola, ex-
cluso fratre, jam investito,
querere, bonaque in alium trans-
ferre. Ut igitur hos conatus E-
leconora impediat, sibi que ac de-

scendentibus provideat instituta
actione, quæ utique nascitur
contra nitentem pacta conventa
violare, aut dominium vel posses-
sionem rei turbare molientem, ad
conservandum & tuendum jus
quæsitum per viam Juris, & ad
se manutenendum, justissimam
habet causam; cum satius sit jura
conservare illæsa, quam post vul-
neratam causam remedium qua-
rere. Id quidem fateor, quod
Maternus nunc, & ante diem o-
bitus Eleconora, nequeat agere
executive, usumfructum vel ad-
ministrationem bonorum sibi do-
natorum petere, cum dies non-
dum venerit, & actio ad id nec-
dum completè nata sit; pro-
hiberi tamen non potest, quin pe-
tat à Judice declarari, Elecono-
ram teneri bona à se jam alienata
in suo statu relinquere, & in alium
non transferre, aut revocare

H 3

aim-